

Ildrød Pigeon.

Synonymer. Mørkerød Pigeon. Undertiden oversættes det franske Navn Pigeon til Dueæble.

Historie. H. C. Bredsted har i sin »Håndbog i dansk Pomologi« en udførlig Omtale af denne Sort, som han kalder Mørkerød Pigeon eller Pigeonnet Jerusalem. Han mener, den stammer fra Normandiet og kan være kommet her til Landet gennem den kongelige Frugtræplanteskole i Odense, i hvis Fortegnelse fra 1795 der da også er opført en Pigeon rouge. C. Matthiesen siger i sin »Dansk Frugt« fra 1913, at Bredsted må have forvekslet foreliggende Sort med den almindelige røde Pigeon, der har Synonymet Pigeonnet Jerusalem. Om Ildrød Pigeons Historie i Danmark meddeler Bredsted, at Sorten kom til Mathiésens Planteskole i Korsør i 1870 fra Hans Olsen, Ormslev Mark ved Korsør, i hvis Have der stod et ca. 30 år gammelt af Ejeren podet Træ. Kvistene stammede fra Fyn, fra et formodentlig rodægte Træ. Da Pigeon i nogen Grad er frøkonstante, kan det tænkes, at I. P. er fremkommet ved Udsæd af Kærner af Alm. rød Pigeon, som den dog også kan være en rød Mutant af. Sorten bragtes i Handelen først i 1870'erne fra Mathiésens Planteskole under Navn af Pigeon ildrød. Sorten kan alt-så forfølges tilbage til Fyn, men noget sikkert om dens Herkomst vides ikke. I Verciers franske Pomologi opføres Pigeon de Jerusalem og Pigeon rouge som to Sorter. Sandsynligvis er det Bredsted, der har Ret. En Forveksling med Alm. rød Pigeon er muligt den Dag i Dag, da disse to Sorter under visse Omstændigheder ligner hinanden meget. Den væsentligste Forskel ligger i, at Frugtfarven hos Alm. rød Pigeon er lysere. Ildrød Pigeon blev anbefalet til Dyrkning i 1888. Den er nu en Hovedsort her i Landet. I 1920 var den efter Antal af Træer at regne Nr. 6 i Frugthaverne og Nr. 8 i Planteskolerne. I 1937 var den Nr. 2 i Planteskolerne med over 46000 Træer under Tiltrækning, deraf ca. Halvdelen på Dværgrød.

Træet.

I Planteskolen er Sorten let at arbejde med. En Medarbejder angiver, at Kopulation lykkes bedre end Okulation. Giver lige og kraftige Skud, som dog ikke altid når Stammehøjde i første år. Danner smukke, faste og stærkt forgrenede, noget spinkle Træer.

Grundstamme. Kraftige Typer bør foretrakkes.. Vokser dog også godt på Dværg og giver her tidligere og i de unge år større Frugt, men Træerne er noget tilbøjelige til at vælte, især på Gul Doucin. På Gul Metzner kan den dyrkes som Formtræ.

Beskrivelse af Træet. Ildrød Pigeon bryder villigt fra Knopperne og danner en mangedrejet, omvendt kegleformet Krone, der med Årene bliver bred og overhængende. De talrige årsskud er lige og middelkraftige, temmelig korte, dunede. Barken er rødbrun, skinnende. Mange gule Barkporer. Bladene talrige, middelstore til små, langstrakt ægformede, mørkegrønne og glinsende, skarpt og næsten dobbelt savtakkede. Bladstilken er ret kort og tyk, rødlig og ligesom Undersiden af Bladet stærkt håret. Akselbladene store. Frugtknopperne smalle og lidt åbne, dunede. Blomstrer midt på Sæsonen. Blomsterne har det for Pigeonerne karakteristiske Udseende; de er små og med smalle, næsten hvide Kronblade, Blomsterknopperne er blegrosa. Kromosomantallet er normalt. Blomsterstøvet er godt, og Frugtansætningen er god. Befrugtes af mange andre Sorter og er selv en god Befrugtnings-sort.

Dyrkningsforhold. Træet kan blive gammelt og stort, 50-årige Træer kan have en Bredde af 12 cm. I en lang årrække beholder Træerne en smal, opret Form og kan da stå ret tæt. 30-årige Træer er ca. 6 m brede. Som Slutafstand for Vildstammetræer kan ikke regnes med mindre end 10 m. Sunde Træer kan formentlig let opnå en Alder af 100 år. Sorten kan plantes i alle Landets Egne, men da den ikke er særlig robust og hårdfør, lykkes den

kun godt under Forhold, der er gunstige for Æble dyrkning. Frugterne sidder temmelig godt fast, og Træerne er ret vindføre, men godt Læ er dog at anbefale, da Frugten skal sidde længe på Træet og udsættes for vekslende Temperaturer for at blive godt farvet. Træerne må stå i fuld Sol. Sorten trives bedst i en lettere Jord; her holder Træerne sig sundest, og her bliver Frugten bedst farvet. Gødskningen må afpasses nøje efter Forholdene. På den lette Jord vil stærk Gødskning være nødvendig, for at Frugterne kan opnå god Størrelse; på svær Jord kan der overgødes med det til Følge, at Træerne får Kræft og Tøptørhed. Beskæringen kan udføres som gennemført Sporebeskæring, men kan også indskrænkes til en Udtynding. Det sidste er fuldt tilstrækkeligt overfor gamle Træer, der har bred Krone. De unge Træer med den tætte Krone lukker Lyset ude fra Frugten, der hos denne Sort sidder på korte Sporer langs med de stivere Grene. En Udtynding af Skuddene er her nærliggende og nyttig, men medfører jo kraftig Nyvækst, atter Beskæring o. s. v. Udtyndingen kan omfatte ældre Partier, men bedre er en Udtynding af de næsten knippe stillede årsskud, ved at de overflødige af disse fjernes helt fra Basis. Sorten kan bruges til Ompodning, men det er ofte svært at holde Nyvæksten fri for Kræft. Frugtbarheden er tidligt indtrædende, men først stor efter nogle års Forløb. Sorten er tilbøjelig til kun at bære hvert andet år. Frugtudtynding er i rige Frugtår nødvendig, da Frugten ellers bliver for lille og Træerne svækkes for stærkt, men for store Træer er den næsten uoverkommelig.

70-årigt Træ i Gl. Hestehauge, 7 m højt og 11 m bredt.

Forhold overfor Sygdomme og Skadedyr. De unge Træer angribes ofte af Kræft, især på fugtig, kold Jord og efter dårlige Somre. I de senere år har Sorten været sundere end i en Periode forud. Tøptørhed følger efter Kræft og Skurv. Skurven kan være meget slem og nødvendiggøre sene Sprøjtninger. Frugtskimmel og Meldug er også noteret. Af Skadedyr gør Spindemider sig ofte stærkt bemærkede. Æblehvepsen holder af Frugterne, som endvidere for de mange Kærners Skyld er efterstræbt af Egern. Sorten tåler godt Kemikalier, og Sundhedsplejen volder ingen større Vanskelighed. Sprøjteskade er iagttaget på Knopperne, Frugterne og Bladene, men godartet.

Frugten.

Størrelsen. Middel eller lille. 5,5—6 cm høj og 5—5,5 cm bred.

Formen. Kegleform til Valseform. Nogle Frugter er korte og rund-agtige, andre er lange og spidse, atter andre er mere valseformede. Uens i Størrelse og ofte skæv. Tværnsnit næsten rundt.

Farven. Den grønne Grundfarve, der holder sig længe omkring Bæger og Stilk, bliver efterhånden grønliggul til gråliggul med rosa Tone. Ofte er Grundfarven helt skjult af Dækfarven, der er smuk rød, på Skyggesiden gående over i rosenrødt, hvori der er mørkere Striber og Pletter. Frugten kan let blive skinnende blank; den præsenterer sig godt ved kunstigt Lys. Huden i Begyndelsen med blålig Dug og fedtet, senere tør, fast og stærk. Hudpunkterne temmelig talrige, fremtræder på Solsiden som lyse Prikker i Dækfarven.

Bægeret er lukket. Bægerbladene er store og uldede. Bægerhulen lille og flad, så Bægeret næsten sidder ovenpå Frugten. Bægerpartiet ret uregelmæssigt med de fem Hovedribber ofte trædende skarpt og kraftigt frem; de fortsætter som afrundede Kanter ned over Frugten. Støvtrådene over midtstillede. Griflerne dybt adskilte.

Stilken ofte kort og tyk, men kan også være lang og tynd. Stilkgruben kan være næsten helt fyldt ud, men kan også være temmelig dyb og snæver; beklædt med lidt Rust og Filt.

Kødet er hvidt og fast, af en behagelig Konsistens; det er ikke meget saftigt, men af en fin, forfriskende Smag og en ejendommelig Aroma, »Pigeonmag«. Under Huden er Kødet lidt rosafarvet. Svag Lugt.

Kærnehuset er stort, løgformet eller ovalt. Kamrene store og hver indeholdende indtil 4 veludviklede, mørkebrune, stærkt tilspidsede Kærne, der er velsmagende og altid bør spises sammen med Kødet.

Modningstid. Plukkes i første Halvdel af Oktober og ad flere Gange, for at alle Frugterne kan blive godt farvet. Udsættes Frugterne efter Afplukningen for Sollys, kan de få en stærk rød Farve. Sæsonen er fra November til hen på Vinteren. Sælges lettest før og til Jul og senere igen i Forårstiden. Er let at opbevare, kan i almindelig Kælder holde sig til April. Efter Nedplukningen kan det være godt at lade Frugkasserne stå ude på Friland en Tid. Ikke særlig let at opbevare i Kølerum.

Anvendelse. Ildrød Pigeon er et fint Spiseæble, som næsten alle sætter højt, nogle regner det for vort allerfineste Æble. Som Madæble kommer det knapt i Betragtning; er dog godt både i Køkkenet og til Fabriksbrug.

Handelsværdien er stor for veludviklet og godt farvet Frugt. Sortering og Pakning er i og for sig ikke vanskelig, men tager megen Tid p. G. a. Frugtens ringe Størrelse. Sorteringen er nødvendig; regelret Standardpakning gennemføres ikke altid.

Dyrkningsværdi.

Ildrød Pigeon er en meget værdifuld Sort for danske Forhold. Frugten er meget afholdt for sit smukke Ydre og for den fine, mandelagtige Smag. Frugtens Tilbøjelighed til at blive lille og for lidt farvet må modarbejdes ved Kulturforanstaltninger m. v. Den kan anbefales til Plantning i Privathaver under nogenlunde gode Forhold. Den kan godt espalieres. Til Erhvervsfrugtavl er den en Hovedsort; den er dog ikke altid let at arbejde med. Hovedvanskelighederne er at holde Træerne sunde og få Frugten stor og velfarvet. Under vanskelige Forhold kan Græs under Træerne og Anvendelse af Dækafgrøde være en absolut Fordel. Eksport af Frugten finder Sted, men kan måske ikke blive af større Omfang, da Ildrød Pigeon ikke synes at være videre afholdt i de Lande, den skulde sælges til.